

СТРАХЪТ Е ВЕЛИКО ДОБРО

Ако страхът не беше рядко добро - бащите не биха назначавали възпитатели за децата си, нито пък законодателите биха поставяли началници по градовете. Има ли нещо по-ужасно от геената? Няма, обаче, нищо по-полезно от страха, който поражда тя, защото страхът от геената ни принася венеца за Вечността. Където има страх - там няма завист; където има страх - няма мъка от сребролюбие; където има страх - там гневът е погасен, злата похот усмирена, всяка безумна страст е изкоренена. В дома на постоянно въоръжения войник не смее да се появи крадец, разбойник и злодей - така и в душата, която има страх не може лесно да влиза всяка страст: силата на страха гони всяко изкушение. Не е само тази ползата от страха – има и друга по-голяма: той не само прогонва лошите страсти, но лесно ни въвежда във всяка добродетел. Където има страх - там има разположение към добротворство, усърдие към молитва, плач за покаяние, желание за съкрушение, надежда за спасение!

Нищо така не унищожава греха и не поощрява добродетелта, както страхът пред Бога: затова, който не живее в страх, трудно може да бъде добродетелен, както пък и живеещият в страх почти не може да греши. Страхът не е нищо друго, освен стена и крепост против злото - ние сме оградени от врагове и се нуждаем от защита. Премъдрият предупреждава: "Знай, че посред примки ходиш и по зъберите на градските стени вървиш" (Сир. 9:18). Той не казва: гледай, а знай! Защо така се е изразил? Защото примката е скрита и злото е факт, затова са необходими голямо внимание и строга бдителност, защото както децата прикриват ямичките с пръст, така дяволът прикрива житейските грехове с удоволствия! Внимавай и знай, като ти попадне придобивка, проследи дали не крие грях и, ако се окаже такъв, бягай от него. Съветва ли те някой, ласкае ли те, услужва ли ти, обещава ли ти - всякога щателно размисли и провери, дали не е забулено някакво беззаконие в това удоволствие. Помни думите на Премъдрия, че всякога и навсякъде се движим посред примки от двете ни страни има пропасти, от двете ни страни козни. Всичко може да стане примка - и площадът, и съдът, и банята, и улицата, и дюкянът, дори и домът: жената често е примка, децата са примка, другарите са примка, съседите са примка - всичко може да стане примка! Защо ли са пък толкова много примките? За да не се увличаме в земното, да мислим повече за небесното, а дяволът е птицеловец. Знай примките и страни от тях, пази се от онзи, който ги поставя, и внимавай на пътищата му; от това зависи твоята чест и радостта на дома ти; от това се поражда или жилище на геената, или пък селение между праведниците!